

Къурбан садагъаларыгъызны Аллагъ къабул этсин!

Гъюрметли дин къардашларым ва къызардашларым! Аллагъга гъар бир макътавлар болсун бизин Ислам динге тюзлеген саялы, Пайхаммарыбыз Мугъамматны ﷺ уьмметинден этип, бизге кеп ниьматлар, кеп яхшылыкълар берген саялы. Биринчилай, сизин барыгъызны да сыйлы болгъан шу гюнлер булан ва берекетли болгъан Къурбан байрам булан къутламагъа сюемен. Аллагъу таала бизге булай сыйлы гюнлени биз гюнагълардан тазаланып, Оьзюне ювукъ болсун деп ва дюньяда да, ахыратда да гъар бир тюрлю даражалагъа етишсин деп берген.

Гъюрметли дин къардашларым ва къызардашларым! Бу гюнлер бек сыйлы гюнлер. Бу гюнлени гъакъында Аллагъны Элчиси ﷺ айтгъан гъадислер бар. Пайхаммарыбыз ﷺ булай айтгъан: «Бир гюн де ёкъдур Аллагъ оьзюнде ибадат этгенни сюеген зуль гъижжа айны биринчи он гюнню ймик. Бир гюнню оразасы бир йыл-

ны оразасына тенг геле, бир гюн гече ибадат этмек буса, Лайлатуль Къадр гечени ибадатына тенг геле» деген (Тирмизи, Ибн Мажагъ). Пайхаммарыбыз ﷺ оьзюде зуль гъижжа айны биринчи тогъуз гюннюю оразасын тутта болгъан шотай сыйлыгъы бар саялы. Зуль гъижжаны тогъузунчу гюнню Арафа гюн бола. Арафа гюнню

гъакъында Пайхаммарыбыз ﷺ булай айтгъан: «Гертиден де Арафа гюн ораза тутмакъ эки йылны гюнагъларын чаядыр, гетген йылны да ва гележек йылны да» (Муслим). Къарагъыз къардашларым, нечик биз эки йылны ичинде этилген гюнагълардан тазаланып болабыз, эгер де таза кюйде Аллагъ учун ораза тутсакъ.

БЕТ 5

КЪУТЛАВ

Байрамыбыз къутлу болсун!

Аявлу охувчуларыбыз, дин къардашлар! Бусурманланы етишип гелген лап уллу байрамы – Къурбан байрам булан сизин къутлайбыз. Бу гюнлерде бизин бир-бир дин къардашларыбыз сыйлы ерлерде гъаж къыла. Оланы гъажын Есибиз Аллагъ къабул этсин, эсен-аман ожакъларына къайтмагъа насип болсун, ватанына берекет гелтирсин! Кеплерибиз къурбан соя, шону да Яратгъаныбыз къабул этсин! Бу шатлы гюнлерде Есибиз Аллагъ бизин якълагъа Оьз рагъмулугъундан берсин деп тилейбиз, ана ватаныбызда паракатлыкъ яшав ва чечекленив болсун, деп алгъышлар этебиз. Бизге барыбызгъа да къылыкъланы яхшылашдырмакъгъа гюч ва имканлыкъ болсун деп тилейбиз. Гюнагъларыбыз гечилмекге, иманыбыз оьр даражалы болмакъгъа, ибадатыбыз тетекейсиз юрюлежекге умут этебиз. Рагъмулу Аллагъ эки де дюньяда бизин насипли этсин. Амин!

«АС-САЛАМ» ГАЗЕТНИ РЕДАКЦИЯСЫ

НАСИГЪАТ

Алданокъ белгилев янгъыз Аллагъгъа мюлк бола

Бил, бары да ишлер янгъыз Къудратны Еси Аллагъны гъакимлигини тубюнде бола, бары да адамлар буса, Ол суйген кюйде юрютеген затлар ва келпетлер гъисаплана. Шо гъакъыкътгъа туюшген адам оьзюне не буса да бир зарал этген деп инсангъа ачувланмажакъ, неге туюл, ол бары барлыкъланы гъакъ гerti Яратывчусу Къудратны Еси Аллагъдан къайры дагъы бирев де туюлюню биле. Алданокъ белгилевчулени (кутб) полюсю – шайых Абдулвагъап аш-Шаарани – «Аль-Минан аль-Кубра» деген китапда булай яза: «Къудратны Еси Аллагъ магъа яхшылыкъдан пай берген – мен, магъа зарал этген адамны айыпламайлы ва огъар шо ёрукъда зарал этмек учун жавап бермейли, ону айыпдан тазалайгъан себеп излеме алгъасайман.

5 БЕТ

АГЪВАЛАТ

Къурбан байрам

Байрам гече

Шо гече этмеге туюшген бир-нече зат бар. Ахшамдан башлап такбир охума ярай: межитде, уйде, къырда – къайда охуса да. Къычырып охуса дагъы да яхшы. Такбир байрам намазны алдында тамамлана. Шо такбирге «мурсал» деп айтыла, ол намазгъа къошулмайт. Экинчи такбирге «мукъаййяд» деп айтыла, о намазлагъа тийдириле. «Мукъаййяд» такбир Къурбандан сонг охула. «Мукъаййяд» такбир де байрам гече башлана ва «ташрикълени» ахырынчы гечесини эртенинде бите. «Ташрикълени» гюнлери Зуль-гъижжа айны 11, 12, 13-нчу гюнлери гъисаплана. Шо гюнлер гъар борч намазны, суннет ва оьзге намазланы артында такбир охула. Имам Навави булай яза: «Бир-бир ерлерде такбир Арафа гюн эртен намаздан сонг башлана ва «ташрикълени» ахырынчы гюнюнде туюшден сонг бите».

3 БЕТ

Хасавюрт райондагъы мажлис

2 БЕТ

Китапгъа гёре конкурс

2 БЕТ

Чыдамлыкъланы гъакъында

4 БЕТ

Рагъмулукъ

7 БЕТ

Атлы-боюнда намаз биливге конкурс оьтгерилген

Август айны ахырларында Атлы-боюн деген юртну жума межитинде намаз кылывну билимине гере конкурс тамамланды. Бу ярышлар намаз кылывга багъышланган язлыкъ курсланы битдирген охувчуланы арасында юрюлдо.

Юртну имамы Салман гъажи Насрудиновну сиптечилиги булан язлыкъ

каникулларда ерли яшлар билимин яхшылашдырмагъа болсун учун булай курслар ачылган болган. Гъаракат къайсы якъдан да пайда гелтирди. Охувчулар ял алывну вакътисинде гъалла-гъалла юрюмейли маъналы иш булан машгъул болду, аслусу буса дин билимин иттиленди. Яшланы гёнгюн алмагъа сююп, юртлу бир мадарлы улан алдынлы ерлени алганлагъа дипломлардан къайры, акъча савгъатлар да токъташдырып, шону бойнуна алды.

Биринчи ерни алгангъа 7 минг манат, экинчиге – 5 минг манат, уьчюнчю ердегиге буса – 3 минг манат берилди.

Бу рагъмулу ва пайдалы ишде ортакъчылыкъ этгенлер булан Есибиз Аллагъ рази болсун, деп тилейбиз.

Хасавюрт районда мажлис оьтгерилди

Август айны ахырынчы гюнлеринде Хасавюрт шагъарда ярыкъландырыв мажлис оьтгерилди. Дагъыстан муфтиятны бу бойдагъы ярыкъландырыв бёлюгю, район администрация булан бирче оьтгерген бу жыйын хыйлы адамны къуршады ва жыйды.

Мажлисде Хасавюрт районну имамы Ражаб гъажи Ханмирзаев, Хасавюрт район администрацияны дин ишлеге къарайган бёлюгюню къллукъчусу Исрафил гъажи Давутгъажиев, Хасавюрт шагъардагъы Башир шайхны атындагъы межитни имамы Магъаммат гъажи Гебеков, Яхсай юртну имамы Арслани гъажи Моллаев, Хамавюртну башчысы Руслан Абуков ва оьзгелер ортакъчылыкъ этди.

Елугъув Къурбан аятланы охувдан башланды. Жыйынны ерли ярыкъландырыв бёлюкню вакили Камил гъажи Шайхов ачды ва юрюлдо.

Яхсайны имамы Арслани гъажи оьз сёлевюнде Есибиз Аллагъгъа шюкюрлюк этип болмакъны гъакъында айтды. Яратгъаныбыз береген нияматлагъа разилик билдирмек, айланада якъдагъылагъа яхшы янашмакъ, айрокъда хоншулагъа, шюкюрлюк этивню белгиси болур, деди алим.

Магъаммат гъажи Гебеков жыйылганлагъа билим алывну агъамият-

лыгъыны гъакъында хабарлады. Ол шогъар багъышланган Пайхаммарны хыйлы-хыйлы гъадислерин гелтирди.

Исрафил гъажи Давутгъажиев булай мажлислени уллу пайдасы ва маънасы барны айтды, буларда ортакъчылыкъ этегенлер билим де топлай, бир-бири булангъы аралыкъларын да баклешдире.

Районну имамы Ражаб гъажи Ханмирзаев булай ажайып мажлис оьтгеривде ерли адамлар биригип,

къурумлу кюйде ону яшавгъа чыгъармагъа болганлыгъына баракалла сёлзлер айтды.

Хамавюртну имамы Камал гъажи халкъны атындан жыйында ортакъчылыкъ этген къонакълагъа разилигин билдирди ва гележекде де булай мажлислер дагъы да оьтгелерге умут этди.

Магъачкъала Къурбан байрамгъа гъазирлене

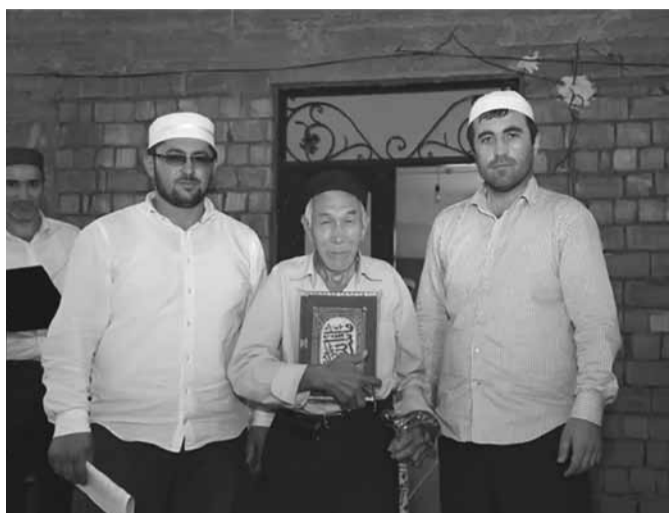
Йылдан йыл къурбан союв адамлар учун энгиллендирилди. Бу гезик де Дагъыстанны тахшагъарында яшайганлар учун тийишли онгайлыкълар гъазирленген. Шагъарны ичи батмасын учун, гетген йыл йимик, къурбан соймагъа сюегенлеге шагъардан тышда онгайлы ерлер болдурулган. Магъачкъала-Каспийск трассаны боюнда, ипподромну еринде ва «Киргу» деген сатыв уйню якъларында уллу ерлер гъазирленген.

Маллар учун хыйлы ер онгарылган. Къурбан соймагъа кемеке этежеклер де белгиленген. Олар къурбан союлажакъ ерлени онгарывда ортакъчылыкъ этген. Ислам охув ожакъланы охувчулары – муталимлер бу ишде гъар йыл кемеке эте.

Эстерилген ерлерде намаз кылмакъ учун онгайлыкълар этиле. Ондан къайры, аш хапмагъа сюегенлер учун да столовый ишлежек ва аш тегин берилежек.

Дагъыстанда муфтини китабына гере конкурслар оьтгериле

Бабаюрт районда

26-нчы августда Бабаюрт районну Советское деген юртунда районну яшавунда хыйлы заман эсде кълалар йимик уллу агъвалат болду – мунда Дагъыстанны муфтиси, шайх Агъмат гъажи Абдулаевни «Благонравие праведников» деген китабына гере конкурс оьтгерилди ва алдынлы ерлени алганлагъа савгъатлар берилди.

Районда яшайганлар бу гюнге уьч айны узагъында онгарылып гъазирленген болган.

Ахырынчы гюнге ерли ким алдынлыкъны алганы белгисиз болган, жюри гъисаплар этген сонг, шоланы атлары шатлы кюйде жыйылганлагъа ачыкъ этилди.

Конкурсда ортакъчылыкъ этеген-

Буйнакск шагъарда

27-нчи августда Буйнакск шагъарны жума межитинде де «Благонравие праведников» деген китапгъа гере оьтгерилген конкурсну ортакъчыларын савгъатлагъа багъышланган мажлис болду.

Жыйылганланы алдында белгили алимлер чыгып сёледи, конкурсда ортакъчылыкъ этгенлени кълтлады. Муфтини орунбасары Агъмат гъажи Кахаев билим алывну агъамиятлыгъыны гъакъында айта туруп, тасаввуф деген англавну ачыкъ этди, инсанни яшавунда о нечик кыйматлы ерни тутмагъа герекини, Есибиз Аллагъгъа ювукъ болувну ёлу экенни эстерди.

Рамазан гъажи Исаев дейген алим оьз сёлевюнде инг башлап конкурсну ортакъчыларын кълтлады ва сонг бу ярышлагъа гъазирлеген вакътиде олар алган билими эки де дюньяда пайда гелтирежегин айтды. «Абдулла ибн Аббас Пайхаммар гери дюньягъа гечген сонг, ишлени кёлпюгюне де къларамайлы, заман табып, билим алмакъ учун къурдашы булан даим асгъабаланы янына бара болган. Ол шологъа шонча да кёл бара болган, гъатта халкъ сонг оьзюне шо билим учун гелмеге башлагъанча. Билимге ес болмакъ – бизин борчубуз ва биз шогъар оьлгенчеге талпынмагъа герекини», – деди Рамазан гъажи.

Ондан сонг чыгып сёлеген Агъмат

лени билимин тергемек учун республиканы ер-еринден гъар миллетли алимлер гелген эди.

Дагъыстанны муфтисини орунбасары Агъмат гъажи Кахаев конкурсда ортакъчылыкъ этгенлени, алдынлы ерлени алганланы ва бары да жыйылганланы билим алмагъа болганлыгъы булан кълтлады, олай да шону булан тамамланмай, дагъы да, дагъы да охувун узатмагъа, билимин артдырмакъны ёрады.

Мингден артыкъ адам конкурсда ортакъчылыкъ этдилер.

1-нчи ерни ва «Лада Гранта» машини Мадина Гъабибова алды.

2-нчи ердеги Заира Дархаевагъа савгъат гъисапда 80 минг манат берилди.

3-нчю ерни алган Сидрат Къазанбиевагъа 50 минг аманат берилди.

Ярты финалгъа чыкъмагъа болган оьзге 23 адам да савгъатсыз кълмады.

Конкурсну лап уллу ортакъчысы 1944-нчю йылда тувган Абдурагъман Нугъманов да агъамиятсыз кълмады. Огъар савгъат гъисапда Сыйлы Къурбан ва асатаякъ берилди.

гъажи Надырбеков да алдынлыкъны алмагъа болганланы кълтлап, конкурсда кълтынгилер жагъ кюйде ортакъчылыкъ этгенни айрыча эстерди. «Бизин кълзардашларыбыз билимли болмакълыкъны уллу агъамияты бар, неге тыюл оьзлер билимли болса, оьсюп гелегенлени де тийишли кюйде уйретмеге болажакълар», – деп ташдырды алим.

Эки юзден артыкъ адам бу ярышларда ортакъчылыкъ этди, олардан финалгъа 50 гиши чыкъды, алдынлыкъны буса янгъыз уьчев алды. Салидат Муталимова – биринчи ер; Жамалия Магъамматова –

экинчи ер; Магъамматшапи Агъматов – уьчюнчю ер. Алдынлыкъны алганлагъа савгъат гъисапда акъча берилди: 100, 60 ва 40 минг манатлар. Дагъы да 26 ортакъчыгъа гиччирек савгъатлар берилди.

Мажлисни ахырында Буйнакск шагъарны имамы Абдулкарим гъажи Магъамматов Дагъыстанда парахат яшав болдырмакъны гъакъында Есибиз Аллагъгъа дуа этди.

Къурбан байрам

1 « Аллагу акбар! Аллагу акбар! Аллагу акбар! Ла илагъа илла ллагъу валлагъу акбар Аллагу акбар ва лиллагъиль гъамд. Аллагу акбар кабиран валь гъамду лиллагъи касиран ва субгъана ллагъи букратан ва асилян. Ла илагъа илла ллагъу ва ла наъбуду илла ийягъумухлисина лагу ддина ва лав каригъаль кафирун. Ла илагъа илла ллагъу вагъдагу садакъа вагъдагу ва насара гъадагу ва гъазамал ахзаба вагъдагу. Ла илагъа илла ллагъу валлагъу акбар!

Шолай да Къурбан охуса, дуа ва оъзгелерин этсе яхшы. Аллагъны Элчиси ﷺ булай айтгъан: «Къурбан гечени Аллагъга къуллукъ эте туруп, юхламай йиберген адам, оъзгелер къыйнылыкълагъа тарыйгъанда, къыйналмас».

Шо гече Есибиз оъзюню къулларыны тилеклерин къабул этер. Сав гече юхламай туруп болмайгъан адам ярты гече, шо да къыйын буса гечени уъч пай этгенде бирисин сама къуллукъ этип йиберсин. Шо да бажарылмай буса, гечеги ва эртенги жамият намазлагъа сама барсын, шогъар да савгъат бар дей ибну Аббас. Байрам гюн уягълюдегилер барысы да киринип-чайынып тазаланса зувап болур.

Байрам намаз

Байрам намаз къылмакъ суннетдир. Пайхаммар ﷺ шолай этген, бизге де ондан уълго алма тюше. Абу Гъанифаны мазгъабына гёре (Аллагъ рази болгъур) жума намаз къылмагъа борчлу адам да байрам намазны къылмагъа тюше. Намазны вакътиси гюн чыгып, 10-20 минутлардан башлана ва тюшге ерли узатыла. Намаз жамият булан бирге межитде къылына, межитге бармагъа бажарылмай буса уъюнде уягълюсю булан къылса да яратыла.

Байрам намазны нечик къылагъанны билмейген адам байрам намаз къылмакъ учун негет этип, эки ракаатлы суннет намаз йимик къылсын. Шолай имканлыкъ йылда бир керен бола. Шо саялы заманлы негъакъ йибермей, йиберсе къылган намаз гъисапда гёлеп къылсын. Шо ёлавчулагъа да гёрсетиле.

Салатуль-ид намазны къылыв: башында «Аллагу Акбар» деп айтгъан сонг къолларын къулакъларына ерли гётерип, кёкрегини устъюне салып байлама герек. Негет булай этиле: «Мен негет этемен эки ракаат «Ид уль-Къурбан» байрам-суннет намаз къылмагъа «Аллагу Акбар». Ондан сонг билегенлер «важагъуну» охусун, сонг биринчи ракаатда 7 керен «Аллагу Акбар» десин, экинчи ракаатда 5 керен айтсын. Гъар гезик «Аллагу Акбардан» сонг: «Субгъаналлагъи валь гъамду лиллагъи ва ллагъу акбар» деп айттыла. Ахырынчы такбирден сонг субгъаналлагъи айтмай, биринчи ракаатда да, экинчи ракаатда да айта. Ахырынчы такбирден сонг аъзуну айттып, сонг «Альгъам» сураны охуй, ондан сонг биринчи ракаатда «Къаф» сура, экинчи ракаатдан сонг «Икътараба» сура гёрсетиле. Шо сураланы билмейген адам «Сабигъисма» ва «Гъал атака» сураланы, шоланы да билмейгенлер, билегенин охусун.

Къурбан соягъан къайда

Къурбанда къурбан соювну гъакъында булай айттыла: «Намаз къылыгъыз ва сизин Яратгъаныгъыз учун къурбан союгъуз, Ону разилигин алмакъ учун». Оъзге сыйлы аятда; «Къурбан учун союлгъан гъайванны эти Аллагъ учун гъажатлы тюгюл, сизин Аллагъдан къоркъагъаныгъыз агъамиятлы. Демек, Аллагъдан къоркъагъанны къурбанын Аллагъ къабул этер». Аллагу таала Ибрагъим пайхаммарны ва уланы Исмайылны сынамакъ муратда Ибрагъимге биргине-бир уланын къурбан этмеге буюргъан. Ол да Яратгъаныбызны кеп сюегенлигинден ва герти кюйде Аллагъдан къоркъагъаны саялы шолай этмеге,

гъазир болгъан. Уланы Исмайыл да шогъар къаршылыкъ этмеген, Аллагъ буюргъан затны этмеге герек деген. Ойлашып къараса, атасы да, уланы да саялы шо нечик уллу сынав болгъан!

Къурбанны маънасы: пакъырлагъа, языкълагъа кёмек (союлгъан гъайванланы эти садагъа этиле). Олар садагъадан сююне, бусурманланы бир-бирине рагъмулугъу арта. Олай да шо бизин иманыбызгъа тергев гъисап бола. Бирдагъы да айтабыз, сойма негет этегенлеге зульгъижжаны биринчи гюнюнден тутуп тырнакъларын гесмесе, тюклерин юлюмесе яхшы.

Къурбанны абуру гъакъында гъадислерде айтылагъан кюйде, Пайхаммар ﷺ булай деген: «Къурбан гюн сиз этип болагъан лап яхшы зат – гъайван союв». Шо гъадисни ахырында: «Союлгъан гъайванны къаныны биринчи тамчысы ерге тюшгюнчеге де къалмай Аллагъ ону абурун гётерер», – дей.

Тирмизи етишдирген гъадисде: «Аллагъ Къурбангъа союлгъан гъайванны терисиндеги тюкню санаву чакъы рагъму этер», – деп айттыла. Къурбан байрамда къой, гъайван союв «суннатул-муаккад», демек, уллу суннет гъисап этиле. Имканлыкъы бар адам шо суннетни кютмеге тарыкъ. Бир тайпа имамлар Къурбан соймакъны борч гъисаплай.

Айрокъда назру этген буса (борч).

Шолай союлгъан гъайванны этин садагъагъа бергенлер тюгюл ашамагъа яратылмай. Терисин де, юнюн де пакъырлагъа бермеге тарыкъ. Гъакъылбалыкъ болгъан сонг бусурман адамгъа Къурбан соймакъ суннет этиле, шогъар гючю чата буса, ону бир пайы уягълюдегилер учун пайдандырыла. Уягълюдегилени гъарисини атындан Къурбан соймакъ суннетдир, тек биревге де ярай.

Соймакъ учун туюе, къара тувар, маллар гёрсетиле, сыйыргъа яда эчкиге эки йыл, малгъа бир йыл (ярым йыл битип, тишлери тюшгенлери де яратыла).

Къурбан союлма онгарагъан гъайванлар арыкъ, акъсакъ, сокъур, арувлу болма ярамай, къулагъыны бир гесеге ёкъ буса да ярамай, тек ге-

Къурбан соймагъа биревге тапшурулгъан буса, негет этмеге де огъар тапшурмагъа ярай. Мал буса янгыз биревден союла. Къурбан сав адамны атындан союла буса ону разилиги болмагъа герек, шолай болмаса къурбан къабул болмай. Оылген адамдан, ону васияты ёкъ буса, къурбан соймагъа ярамай. Шогъар ихтияр берген алимлер бар.

Къурбан

Союлагъан гъайванны да, ону соягъан адамны да башлары Къыблагъа бакъмакъ суннетдир. Ишге гиришгинче «Бисмиллягъи ррагъмани ррагъим» деп сонг «Аллагъумма салли гъала Мугъаммадин ва гъала али Мугъаммадин ва саллим» деп айт-

силеп, юлкюнмагъан буса яратыла: Абу Гъанифа имамны ва имам Маликни мазгъабларына гёре малны къулагъыны уъч пай этгенде бир пайы ёкъ буса да ярай. Шолай да къулакълары тешилген, мююзлери ёкълары, гъарзи салынганлар яратыла, къутургъаны, къычыву ярамай. Къурбан соймагъа лап яхшысы туюе гъисаплана, сонг къара тувар, ондан сонг маллар. Малланы арасында уллу къаркъаралы, уллу мююзлю акъ къойну сайласа яхшы.

Негет

Къурбан соягъанда негетни шулай этмеге тюше: «Мен оъзюмден суннет болгъан Къурбан соймагъа негет этемен (яда мени вакил этген пелен адамны атындан) Аллагъ учун, Аллагъ акбар!» Ким буса да назру (тапшурув) этген буса, негетни шулай эте: «Мен магъа тапшурулгъан (пелен адамны атындан) суннет болгъан Къурбан соймагъа негет этемен Аллагъ учун, Аллагу акбар!» Къурбан оъзюню къолу булан союлагъанда негетни шо вакътиде этмеге тарыкъ, башгъа адам соя буса да шо ерде болмакъ яхшы. Бизин Пайхаммар ﷺ оъзюню къызы Фатимагъа (Аллагъ рази болгъур), булай айтгъан: «Сагъа Къурбан союлагъанда янында тур». «Союлагъан гъайванны биринчи тамчы къаны ерге тюшгендокъ, алда этилген бары да гюнагъларындан гечилер» (гъадисни Гъаким етишдирген).

ма, ондан сонг уъч керен – «Аллагу Акбар» деген сонг, шулай дуа этиле: «Аллагъумма гъаза ва илайка фатакъаббаль минни». Бичакъны бек итти этмеге тюше. Гъайванны ерден сюйремей арип алып гелмеге тарыкъ. Бичакъны гъайвангъа гёрсетмей, ону инжитмей, тез-тез соймагъа тарыкъ. Оъзге гъайванлар соягъанны гёрмесин. Къурбан соймагъа гюн къылычны бийиклигине гётерилген сонг башлана. Шо гюнешни сари тюсю агъаргъан вакъти бола. Шо вакътиден башлап, ондан сонггъу уъч гюн къурбан соймагъа ярай. Шону вакътиси ахырынчы гюн ахшам бите.

Къурбангъа союлгъан этни не этме тюше?

Союлгъан гъайванны этини уъчден бир пайын мисгинлеге берсе, бир пайын оъзюне къойса, уъчюнчю пайын уълешсе макътала. Языкъ тюгюл адамгъа садагъагъа берген этни сатмакъ гъарам, ярлы адамгъа сатмагъа яратыла. Шо этден аш да этип, къонакълар чакъырмагъа ярай. Терисин ва юнюн пакъырлагъа бермеге тюше яда намазлыкъ гъисапда къолламагъа ярай, сатмакъ гъарам гъисап этиле.

Аллагъ кёмек этсин! Амин!

ДР-НИ МУФТИЯТЫНЫ
ЯРЫКЪЛАНДЫРЫВ БЕЛЮГО

Яхшылыкъ-яманлыкъны чыдамлы кюйде башдан гечирив

Экиюзлю – шо кѣп кант этеген, башгъалагъа аз пайда гелтиреген ва кѣп эришеген адам. Алдынгы муъминлер озлени ёлун узатывчулагъа озлеге адамлардан болагъан заралны чыдамлы кюйде башдан гечирмекни васият этген. Олардан бириси озюню шакирти-не: «Сен башгъаланы яманлыгын башдан гечирив болгъан бусанг, сюрюжибин ва пайпелек тикгенде де чыдап бол», – деп айтгъан. Бир гезик ол, сюрюжибинни ольтюрген мюрютню гѣрюп, огъар: «Сен тарикъатны ёлуна – Аллагъны ёлуна ювукъ болагъанланы ёлу – тюшме нечик къаст этме бола-сан, сюрюжибин тикген затгъа да чыдама болмай, озюнню ачувунг сюеген затны этип, ону ольтюре бусанг?!» – деп айтгъан.

Шайхланы бириси булай айтгъан: «Мюрютню лап яхшы хасияты бусурман къардашларына гюрметли янашывну олар булан лайыкълы аралыкъ тутувдур ону артгъа салынгъан опурагъы, ашамлыгъы, акъчасы да болма тюшмей».

Аш-Шабли деген муъмин азарханда ятагъанда озюн гѣрме гелген бир нече адамгъа: «Сиз кимсиз?» – деп сорагъан. Олар: «Сени сююп, гѣрме гелгенлер», – деп жавап берген. Шо мюгълетде Аш-Шабли оланы ташгъа тутма башлагъан, олар да, къачып, лалсатан болгъан ва булай айтгъан: «Гѣй сиз, ялгъанчылар, эгер сиз мени сюе болгъан бусагъыз, мен этеген яманлыкъгъа да чыдамлы янашар эдигиз!»

Муъминлерден бирев булай айтгъан: «Эгер сен дюньялыкъ ишлерден негер буса да бир затгъа ачулланмай бола бусанг, шолай эт».

Аллагъны алдына къоркъув ва Ону рагъмусуна умут этив

Билигиз, инсан Аллагъны рагъмусуна умутгъа шо заман ес болур янгыз аман болувгъа элтеген ёлну ва шо муратгъа этишме кѣмек этеген затны тапса. Эгер де инсан аман болувну ёлларын ва къайдаларын тапмаса, ол зарал гѣрюр (яда кѣтюрлюкге тарыр). Къоркъув – шо сени юрегингни ярыгъы, шону яхшылыгыннан сен озюнню юрегингдеги яхшы ва яман затланы гѣрме болурсан. Сен даим Аллагъны ачувну ва Ону рагъмусуна умут этивню гъалында болма герексен. Насигъат беривчу шайхланы бир-бирине тапшура гелеген васияты шолай. Аллагъдан къоркъагъан адамны янгыз Аллагъдан къоркъагъан адамлар гѣрме болур. Уланын тас этген тиштайпа шолай тас этивню башдан гечиргенлени гѣрме сюе.

Пайхаммар ﷺ булай айтгъан: «Аллагъны алдындагъы къоркъудан йылагъан адам, гъатта елинге къайтаран сют гелсе де, жагъаннемге тюшмежек».

Бил, гъар затны озюню исбайылыгъы бар, сужда къыльвну исбайылыгъы буса Аллагъны алдындагъы къоркъувдур. Иблис налатлангъанда ва Къудратны Есини рагъмусундан магърюм этилгенде, Жабрайыл ва Микайыл малайиклер узакъ заман йылагъан. Шо заман Къудратны Еси Аллагъ олагъа: «Сизге не болгъан, сиз неге шонча кѣп йылайсыз?» – деп шону ачыкъ этмекни буюргъан. Олар булай жавап берген: «Гѣй, бизин Есибиз, биз де Сени сынавунгдан аманлыкъдабыз деген инамлыкъ (макр) ёкъ». Шо заман Къудратны Еси олагъа шулай сѣзлер булан бакъгъан: «Шолай гъалда туругъуз, ва сиз Мени сынавларымдан аман сакълангъанбыз деген инамлыкъ болмасын».

Гертелей де, ругъ якъдан камиллешивге этишген адам, Яратгъаныбыз ону не оър даражалагъа этишдирсе де, Аллагъны сынавларындан арчыл-

намаз къылагъан, гѣнгюлю кюйде садагъа этеген ва Аллагъ шоланы озюнден къабул этмей къоар деп къоркъагъан адамны гъакъында бара», – деген.

Имам аш-Шаарани булай билдирген: «Биз, нечик гъалда болсакъ да, гючге тюгюл, йымышакълыкъгъа авункъу болувгъа ва Аллагъдан тюшонювню даражасын къыйматлавлгъа шарт буса, Есибизни алдында гючлю кюйдеги къоркъуву болмакъдыр». Пайхаммар ﷺ булай айтгъан: «Мен сизин Аллагъны барыгъыздан да яхшы билемен ва ондан барыгъыздан да артыкъ къоркъаман». Бизден дагъы да, бизге балагъ къопгъанда, Къудратны Есинден кѣмек этмекни ва шо балагъдан арчылмакъны тилеме герекбиз, бир-биревлер этеген кюйде, къаттылыкъ ва чыдамлыкъ гѣрсетме къаст къылма тюшмей. Неге тюгюл,

адамлагъа нечакъы рагъмулу болгъан чакъы, олар да сагъа шончагъы рагъмулу болажакъ. Сен Аллагъны рагъмусуна нечик умут этме боласан, Ону къулларына бакъгъан якъда сен рагъмулукъ гѣрсетмей бусанг?!»

Пайхаммар ﷺ булай айтгъан: «Ким башгъалагъа рагъмулу буса, Аллагъ да шоллагъа рагъмулу. Ер юзюнде барлагъа рагъмулу болугъуз, кѣклени Еси де сизге рагъмулу болур».

Гѣй бусурманлар, гюнагъы барлардан кимесе бирев сизге дарман тилей буса, шолалагъа бет ташлавлдан сакъ болугъуз. Аллагъны эсте алыв (зикр) шолай дарман гъисаплана. Имам аш-Шаарани булай айтгъан: «Ким тынглавсулагъа рагъмулу гѣзден къарамаса, тарикъатдан чыкъгъан бола. Озюнню юрегингден гертиден де языкъсынмай бусанг, бир заманда да адамлагъа яманлыкъ этмегиз деп насигъат беригиз».

Эгер бирев Ислам динни къабул этежек деп умут байлай буса, Пайхаммар ﷺ шо адамлагъа йымышакъ янаша болгъан. Неге тюгюл, йымышакъ сѣзлер ол насигъатланы къабул этежекге артыкъ инамлыкъ бере. Тарикъатны якъчыларыны арасында белгили кюйде, Аллагъны ёлуна чакъырагъан гѣзюнде, Ислам динни къанунларын кютмейгенлер (фасикъ) озлер тас этген затлагъа ашаву чакъырагъан гиши шону не ерде тапса да, ол шону алажакъ.

Пайхаммар ﷺ олай да булай эсгерген: «Дин къардашны бетине Аллагъ учун сююп къарав мени межитимде къыркъ

йылны боюнда иътигъаф учун (Аллагъгъа сужда къыльв мурад болув) гѣрсетилген савгъатдан артыкъ».

Эсде сакълагъыз, Къудратны Еси Аллагъны рагъмулугъуну дазусу ёкъ. Давут пайхаммар Къудратны Есини булай сѣзлерин тапшура: «Биревню жагъаннемни оту булан бир гюн такъсырлагъындан эсе бир минг адамны гечер эдим, неге тюгюл, Мен гюнагълардан гечивлюмен ва Рагъмулудан».

Айтыла гелеген кюйде, кимесе бирев, Пайхаммарны ﷺ янына гелип, огъар булай хабарлагъан: «Бир тиштайпа, ол къалкъыда турагъанда, къолундагъы яшав тюшген. Ва ол, шогъар языкъсынып, яшны арты булан тюпге атылгъан». Шо заман Пайхаммар ﷺ булай деген: «Тюзюн айтгъанда, шо тиштайпа озюню яшындан эсе, Аллагъ мени уьметиме артыкъ рагъмулу».

ДАГЪЫСТАННЫ МУФТИСИ ШАЙХ АГЪМАТ ГЪАЖИ АБДУЛАЕВНИ «БЛАГОНРАВИЕ ПРВЕДНИКОВ» ДЕГЕН КИТАБЫНДАН

гъанман деп инамлы болуп болмай. Эгер де Къудратны Еси огъар: «Мен сагъа бек разимен», – деп айтса да, гъатта шолай адам да Къудратлы Аллагъны сынавларыны алдындагъы къоркъунчлукъдан къутулуп болмай.

Къудратлы Аллагъ булай айтгъан (маънасы): «Яхшылыкъ этегенлени де юреклеринде къоркъунчлукъ бола» (сура «Аль-муминун», аят 6). Алимлер шо аятгъа шу ёрукъда англатыв бере. Сѣз секет чыгъарагъан ва гѣнгюлю кюйде садагъа береген ва юреклеринде Аллагъ шоланы къабул этмей къоар деп къоркъунчлукъ барланы гъакъында бара. Неге тюгюл, оларда секет телевде кемчилик йибургени яда шону тийшли кюйде телемегенге байлавлу къоркъунч бар. Эсгерилген аятны гъакъында асгъабалар Пайхаммаргъа ﷺ: «Гѣй Расулуллагъ ﷺ, юрегинде къоркъунчлукъну гъис этеген адам шо урлагъан, пасатлыкъ этген яда эсиртеген ичкини ичкен адаммы?» – деп сорагъанда, Пайхаммар ﷺ: «Ёкъ, сѣз ораза тутагъан,

шолай къаттылыкъ Аллагъны пурманына къаршы турувгъа ошамлы бола. Бир-бирде буса бизин дертибиз ва аврувубуз шонча да гючленме бола чы, гъатта толу кюйде чыдамлыгъыбыздан кѣмек излейген ва шогъар чыдама болмайгъан даражагъа этишгенде, Къудратны Аллагъдан енгиллик тилейбиз. Озюбюзню дертибизни гѣрсетме герекбиз, гъатта шогъар сюрюжибин тикмеклиги себеп болгъан буса да Къудратны Еси Аллагъ Озюню къуллары озлени осаллыгын гѣрсетгенни ва кѣп керенлер гечмекни, къаркъарагъа савлукъ ва онглайлыкъ тилегенни сюе.

Расулуллагъ ﷺ булай айтгъан: «Гѣй бусурманлар, билигиз, Къудратны Еси Аллагъ Озюню къулун, ону ата-анасында эсе, артыкъ сюе». Аллагъны ругъмусуна ес болма сюеген гъар ким озюню къардашына рагъмулу болма герек. Кааб аль-Ахбар айтгъан кюйде, Инжилде (Евангелие) булан языкъгъан: «Гѣй Адамны уланы, сен башгъа

Рагъму – тарикъатны къурашгъан гесеги

Шайых ас-Сухраварди «Авариф аль-маариф» деген китапта булай яза: «Тарикъатны ёлун юртегенле-ни табиятына бир-бирине бакъгъан якъда сюювню ва ушатывну гёрсетив, дин къардашлары булан дослукъ ва разилик аралыкъланы юрютюв ва бир-бири булангъы аралыкъларда къаршы турувланы гери урув хас».

Пайхаммарны ﷺ асгъабаларын суратлай туруп, Къудратны Еси Аллагъ Къуръанда булай айта (маънасы): «Олар бир-бирине рагъмулу» (сура Аль Фатх, аят 92). Олай да Къудратны Еси булай айтгъан (маънасы): «Гъей Пайхаммар, эгер сен Ер юзюнде бар бары да затны бере бусанг да, оланы юреклерин дослукъгъа ва барышдыривгъа гелтирме болмас эдинг. Амма Аллагъ оланы разилешивге гелтирген» (сура «Аль-Анфаль», аят 36). Гъакъ гертиси, бирев-биревге бакъгъан сююв ва гён-гюлю болув юреклени къыйышыв-лугъундан, разилигинден (арвах) геле. Шо гъакъда гъадисде булай айтыла: «Бир-бирин билген юреклер бирлеше, билмегенлери буса айырыла». Олай да Пайхаммар ﷺ булай айтгъан: «Муъмин адам – башгъалар булан, башгъалар да ону булан дос болагъан гиши. Дос болмайгъан ва оъзюне де башгъалар дос болмайгъан адамдан пайда болмас». Дагъы да Пайхаммар ﷺ булай айтгъан: «Эки муъмин ёлукъгъанда эки къол гъариси башгъасын жувагъан эки къолгъа ашай».

Абу Идрис аль-Хавлани Муазгъа булай айтгъан: «Мен сени Аллагъ учун сюемен». Ону Муаз булай толумлашдыргъан: «Шатлан, дагъы да шатлан! Гъакъ гертиси, мен, Расулудлагъ ﷺ айтып, булай эшитдим: «Къыямат гюн Аршны айланасында адамланы белгили бир гюбю учун хас ерлер белгилежек. Оланы бетлери толу айны шавласы йимик, ярыкъ бережек. Башгъалар къоркунчукъну башдан гечирегенде, олар гечирмежек. Олар – Аллагъны суйген къуллары. Олар къоркъмажакъ ва пашман болмажакъ». Бизин арабыздан бирев Пайхаммаргъа ﷺ булай сорады: «Гъей, Расулудлагъ ﷺ, шолар кимлердир?» Пайхаммар ﷺ булай жавап берди: «Олар Аллагъ учун бир-бирин суйген адамлар».

Гертилей де, шону учун тарикъатны ёлун юртегенлени арасындагъы дослукъну олар шолай гъис эте. Неге туюкул, олар бир-бирин Аллагъ учун сюегенде, бир-бирине бакъгъан якъда оъзлени хасиятларыны яхшы якълары гёрсете. Бир-бирине бакъгъан сююв учун олар шо дослукъну къабул эте. Шо сюювню яхшылыгъындан мюрют насигъатчы – шайыхдан пайда ала, дин къардашлар да бир-биринден пайда ала. Шону учун Къудратны Еси Аллагъ адамлагъа гъар гюн гъар орамдагъы ва гъар кварталдагъы межитлерде беш керен намаз къылма буюргъан. Гъар юртну, шагъарны халкъларына жумада бир керен жума межитге жыйылмакъны буюргъан.

Олай да эки де бусурман байрамарда (Къурбан байрамда ва Ораза байрамда) Яратгъаныбыз эки яндагъы бары да ерлерден шагъарлагъа

жыйылмакъны буюргъан. Бары да уълкелени халкъларына да бир керен сама гъаж къылагъанда жыйылмакъны буюргъан. Шоланы барысыны да маънасында уллу гъакъыл яшырылгъан. Шону ичинде муъминлени арасындагъы дослукъну, разиликни сюювню беклешдирив де бар. Нечикчи, шо саялы Расулудлагъ ﷺ булай белгилеген: «Муъмин муъмин учун бир гесеги башгъасын къурашдырагъан къурулушгъа ошай». Олай да гъадисде булай айтыла: «Анлагъыз, гъакъ гертиси, бир-бирин сюювню, иссиликни ва рагъмулукъну гёрсетивде муъминлер бир къаркъарагъа ошай: эгер къаркъараны бир саны кант эте буса (авруву учун), шогъар савлай къаркъара юхусулукъну ва иссилигини гётерилivio булан сеслене».

Бир-биревге лайыкълы янашыв, сююв ва иссилик дослукъну беклешдире. Яхшы адамлар булангъы дослукъ буса яхшы таъсир эте.

Гюнчюлюк

Билигиз, гюнчюлюк – шо башгъа адамны не зат да буса да бир затда ортакъчылыкъ этме сыймейгенлиги. Белгили ругъани Аш-Шабли булай айтгъан:

«Гюнчюлюкню эки журасы бола: напсыгъа байлавлу инсан гюнчюлюк ва юреклеге байлавлу Аллагъ гюнчюлюк».

Аш-Шабли олай да булай айтгъан: «Аллагъ гюнчюлюк инсанны тыныш алыву – шо Къудратны Еси Аллагъдан къайры затгъа негъакъ харжлав».

Айтылагъан кюйде: «Гюнчюлюкню эки журасы бола: Къудратны Еси Аллагъны къулуна бакъгъан якъдагъы гюнчюлюкю – Есибиз Оъзюню къулу адамлар булан аралыкъ тутгъанны сыймей. Ва къулну Аллагъгъа бакъгъан гюнчюлюкю – оъзюню бар-барлыгъын ва гъар тыныш алыву янгыз Къудратны Еси Аллагъгъа багъышлав. Аллагъгъа бакъгъан якъдагъы гюнчюлюк къулну Яратгъаныбызны буйрукъларын оър этмек ва оъзюню ишлерин Ону учун тазаламакъ». Билигиз, Къудратны Еси Аллагъны Оъзю кеп сюегенлеге бакъ-

гъан якъдагъы янашывуну къайдасы шулай: эгер оланы юреклеринде, Яратгъаныбыздан къайры, башгъа затлар ер тапса, яда олар, Яратгъаныбыздан къайры, не буса да башгъа бир затгъа тергев бакъдырса, Аллагъ олагъа шо затда четим эте. Къудратны Еси, бютюнлей ва гъакъ гертис кюйде оланы Оъзюне бакъдырып оларда болгъан бары да тыш затлардан азат этип, юреклерине гюнчюлюк эте. Шо Адам пайхаммар булан болгъан затгъа ошавлу. Адам оъзюн даим женетде болууна гъазирлейгенде, Аллагъ ону шондан чыгъаргъан.

Оъзюню уланы Исмайыл булан сукълангъан Ибрагъим пайхаммаргъа байлавлу да шолай болгъан. Аллагъ огъар ону къуршагъан сукъланын юрегинден тайгъынча ва юреги шондан тазалангъынча уланын къурбан этмекни буюргъан. Шондан сонг буса Яратгъаныбыз огъар, уланыны ор нуна, къойну къурбан этмекни буюргъан.

Расулудлагъ ﷺ булай айтгъан: «Къудратны Еси Аллагъдан артыкъ гюнчю ёкъ. Шо гюнчюлюк саялы Яратгъаныбыз бары да яшыртгъын ачыкъ эдепсиз ишлени къадагъа этген». Олай да Пайхаммар ﷺ

бере: «Шо гюнчюлюк саялы Яратгъаныбыз бары да терс ишлени къадагъа этген», яни, шолардан сакълагъан ва шоланы гери ургъан. Къудратны Еси Аллагъ булай айтгъан (маънасы): «Гъей Пайхаммар, айтсана: «Гертиден де, мени Есим, шолар ачыкъ яда яшыртгъын буса да, эдепсиз уятсыз ишлени гери ургъанмы» (сура «Аль-Араф», аят 33).

Ас-Сарий ас-Санати ругъани тапшургъан кюйде айтылагъаны йимик, бир гезик ол бар ерде Къудратны Есини сёзлерин охугъанлар (маънасы): «Гъей Пайхаммар, Сен Къуръанны охуйгъанда, сени де, ахырат яшавгъа инанмайгъанланы да аралыгъыгъызда биз оланы ябагъан шаршавну илдик» (сура «Аль-Исра», аят 45). Шо заман Сарий асгъабалагъа: «Сиз шо не шаршав экенни билеми экенсиз? Шо гюнчюлюкню шаршаву. Аллагъдан артыкъ гюнчю ёкъ», – деп сорагъан. Сарийни сёзлери «шо гюнчюлюкню шаршаву» деген сёзлени маънасы Къудратны Еси Аллагъ гавурланы динни гъакъыкъатына туюшювге лайыкъсыз этгенни англата.

Къудратны Еси Аллагъ бек гюнчю

Къудратны Есини гюнчюлюкю Яратгъаныбыз Оъзюне туюшювге байлавлу болуп Оъзюню ёлундан къайры башгъа къайданы этмегенлик булан англатыла. Дагъы да айтылагъан кюйде, Аллагъ бек таза, Ол пайхаммарланы бирисине Баян этив туюшюрген: «Кимесе биревни Магъа гъажатлыгъы бар, Мени де огъар гъажатлыгъым бар. Эгер ол мени гъажатымны кюте, Мен де ону гъажатын кютермен». Шо пайхаммар, Аллагъгъа багъып, булай айтгъан: «Гъей Къудратлы Аллагъ, Сени кимге буса да биревге гъажатынг болма бола?!» – деген. Шо заман Къудратны Еси булай деген (маънасы): «Шо адамны юреги, менден эсе башгъа адам булан машгъул. О адам шондан азат этсин, сонг Мен ону гъажатын кютермен». Намуслу адамлардан бирев булай хабарлагъан: «Мен Лублан тавну ягъаларындан айланагъанда, бетин гюн ва ел къаралтгъан бир жагъил улан гёрюндю. Мени гёргендокъ ол, янгыз къалма сююп, къачма башлады. Мен огъар: «Гъей къардаш, насигъатлы бир сёз сама айт, балики, шондан магъа пайда болур», – дедим. Шо заман ол, чалтыкъда магъа багъып: «Сакъ болугъуз, Аллагъ бек гюнчю. Ол Оъзюню къулуну юрегинде, Оъзюнден къайры дагъы бир затны да гёрме сыймей», – деди.

Ругъани насигъатчы Абу Али ад-Даккан булай айтгъан: «Кимесе бир бедуин Расулудлагъны ﷺ межитине гирген ва сувъяравун этген, асгъабалар ону къувалама алгъасагъан. Пайхаммар ﷺ: «Бедуин эдепсиз иш этди», – деген. Асгъабалар къарсалама башлагъан, уятын тас этген адамны гёргенде, олагъа авур тийген. Олай да Къудратны Еси Аллагъны оърлюкюне туюшюнген адамгъа да юрегинде гъайсызлыкъ булангъы адам зикр этегенге тынглама авур бола. Сонг да Яратгъаныбызгъа тийишли даражада гъюрмет ва эдеп этмейли сужда къылагъан адамгъа таби болмакъ да бек авур иш.

ДАГЪЫСТАННЫ МУФТИСИ ШАЙЫХ
АГЪМАТ ГЪАЖИ АБДУЛАЕВНИ
«БЛАГОНРАВИЕ ПРАВЕДНИКОВ»
ДЕГЕН КИТАБЫНДАН

– Мен лотерей ойнап, акъча утдум. Шолар магъа гьалалмы?

– «Лотерей ойнап, утгъан мал – сени йимиклер къошулуп, утмагъа умут этип, билетлер сатып алып, устюнлюкге къарагъанланы малы.

Гьали къарап, ойлаш! Бу кепдеги «къазанч» сени рази этмеге, суюндюрмеге боламы? Булай къазанч сагъа гери урула, неге десе Ислам дин булан (гьалал ёл булан) гелмеген. Ондан

къайры, устевюне сен шо кюйде «къазангъан» акъчангны есилерине къайтармагъа герексен. Сен оланы барын да билмей бусанг, танымай бусанг, шо утгъан малынгны рагъмулукъ ишлеге харжламагъа тарыкъ болур».

Мугъаммат Сайид Рамадан аль-Буты язгъан «Маа ан-нас» деген китапдан.

– Жума намазны вакътиси ювукъ болгъанда сатыв-алыв юрютмеге яраймы?

– Жума намаз къылмагъа борчлу адам намазгъа чакъырагъан экинчи азандан сонг сатыв-алыв ишлени юрютмеге гери урула. Экинчи азан болгъунча ва тюз намазны вакътиси гелген сонг буса, сатыв-алыв ишлени этмесе яхшы деп санала. Намаз къылып биттен сонг буса, гьар ким озъ иши булан машгъул болмагъа бола.

Шолайлыкъда, жума намаз къылмагъа борчлу эргилилер булан сатыв-алыв юрютегенлер гюнагъ иш этгенге санала. Сатыв-алывну къатынгишилер жума намазны къылмагъа герекли эргилилер булан этген буса, шо къатынгишилер де гюнагъ къазангъан бола. Къатынгишилер бир-бири булан шо вакътиде сатыв-алыв этмеге бола, олай да жума намаз борчлу тюз аддам булан да (масала сапарчы булан). Нечик болса да, сатыв-алыв герти бола, гюнагъ саналса да.

– Къара гьижаб юрютмеге яраймы? Есибиз Аллагъ шо тюзно суймей, деп эшитген эдим.

– Гьижаб бир тюзлю болса яхшы санала, аслу гьалда боз тюзлю яда шогъар ошашлы. Шо ала-къула, бек ачыкъ тюзлю, къызыл, акъ болмагъа тийишли тюзлю. Демек, къатынгишини опурагъы тагъымчакъ йимик къычырыкълы, агъамиятны тартагъан болмагъа герекмей. Гьижаб тигегенде яда сайлайгъанда гюл чечекли, гёзге илинеген, йыртыл-

лавукъ къумачлардан сакъланмагъа тарыкъ. Къара тюзлю гьижабны буса аслу гьалда Сауд Арабстанда ва озге арап пачалыкъларда алдын берли къоллап гелген. Онда эргилилер де узун гёлеклер гие, башына явлукъ байлай. Оланы опурагъы акъ. Шолардан алышырмакъ, олагъа ошамас учун, къатынгишилени опурагъы бютунлей къара.

Аявлу охувчулар, "Мобильный байлавукъ" деген рубрикабызгъа SMS-лер геле. Тюзде шоланы беребиз. Шолагъа сиз де язмагъа боласыз.
Бизин номерибиз:
8928-800-01-97

– Къабурларда ашамагъа яраймы?

– Къабурлагъа гелген адам онда гёмюлгенлени гьакъында ойлашмагъа герек ва узакъ къалмай озью де о дюньягъа гёчежегин билмеге тийишли. Олай да ол адам оылгенлеге болгъан чакъы кеп дуа этсе яхшы, неге тюзюл олагъа шо дуа бек гъажатлы. Шо

саялы къабурларда ашав, ичив ва шолай озьгелени этмеге арев болмас. Амма кимесе биревге шонда аш хапмагъа яда сувсапльгъын басылтмагъа тюзсе, мунда яманлыкъ ёкъ, устевюне шо иш гери урулагъан яда этмесе яхшы ишлеге де саналмай.

– Мен гъали-гъалилерде намаз къылмагъа башладым. Шапий мазгъаблы бола туруп, къылагъан намазым ханапи мазгъагъа болгъанлы сонг билдим. Мени шо намазларым саналамы деп билмеге сую эдим.

– Эгер сиз ханапи мазгъагъа гёре къылгъан намазларыгъыз тюз кюйде, янгълышсыз

къылынгъан буса, шолар тюз деп санала ва шолайны къайтара тёлеп къылмагъа герекмей.

– Жума намаздан сонг не зат охумагъа яхшы экенни билмеге сую эдим.

– Жума намазны къылып, салам берген сонг, сёйлегенче, башгъа риваятгъа гёре, аякъларын тюз этгенче, этмеге яхшы саналагъан затлар бар. Шоланы арасына «Аль-Фатигъа», «Игълас»,

«Фалаякъ», «Ан-нас» деген сураланы гьарисин еттишер керен охув. Айтылагъан кюйде, «Шоланы охугъангъа алда этилген ва сонг болажакъ гюнагълары гечиле...» («Ианату талибин» 2 том).

– Арт вактилерде башыма васваслар гелип, инжинип тураман. Шо динге тиеген шекликлер. Шолардан нечик къутулмагъа боламан экен?

– Не йимик васваслар экенни гьакъында айтылгъан эди бса, жавап бермеге тынч болур эди. Шекликлер неден тувулунагъанлы билмей туруп, мекенли кюйде кёмек этмеге, насигъат бермеге къыйын болур. Аслу гьалда динге тиеген васваслар иманы ёкълар, атеистлер, материалистлер булан къатнаван сонг, оланы китапларын охувдан сонг башлана.

Бу кепдеги васвасланы ёкъ этмекни лап яхшы ёл – алимлер булан къатнав, олардан динге тиеген соравлагъа жаваплар алыв. Олай да иманы къатты озге адамлар булан ёлугъувлар, къурдашыкъ тутув, тийишли китапланы охув динге тиеген васвасланы тайдырмагъа кёмек этерге шеклик ёкъ.

– Къатыным тынгламай буса, шариатгъа гёре гийинмей буса, не этмеге герек? Шону булан айрылсам, гюнагъ болармы?

– Пайхаммарны гьадисинде булай айтыла: «Есибиз Аллагъ учун этилмеге ярайгъан ишлерден айрылыв лап да бек суймейгенлеринден» (Абу Даут, Ибн Мажа етишдирген). Шо саялы себепсиз айрылыв бек сёгюлген ва этилмесе яхшы ишлерден санала. Къатынгишини эбинден гелтирмеге болмагъанда, дагъы ёл къалмагъанда айрылыв лап ахырынчы абат къала.

ун кютмейгенликни яманлыгъын, уллу даражасын, ажайып гюнагъ экенин англатмагъа къарагъыз. Шолайлыкъ саялы жавап тутмагъа герекни ва къатты жаза болжакъны да эсгеригиз. Сёзюгюзге дин адабият булан къошум этигиз. Демек, ол учун дин масъалаларда насигъатчы болугъуз, аслу су огъар алгъышлар этигиз, дуа охувда эсгермеге унутмагъыз. Бир-бир алимлер гьисап этеген кюйде, булай насигъатны бир йылны узагъында этмеге герек. Этилген бары да гьаракат нажижа бермей буса, шолай къатындан эргилише айрылса яхшы болур, неге десе Яратгъаныбызны алдын да бу кюйде гюнагъ къазанып, алышырмагъа суймейген олай къатындан яхшылыкъ да, берекет де болмас.

Есибиз Аллагъ буюргъан ишлени къатынына этдирмек эрини борчларындан санала. Шо буйрукъланы арасына къатынгишиге тийишли кюйде гийинмек де гире. Эгер къатын шо кюйде гийинмеге рази тюзюл буса, огъар йымышакъ къайда ачыкъ юрюшню, Аллагъны тувра буйругъ-

Рузнама

Октябрь

Гюнлер	Эртенги	Гюн тувув	Тюз	Экинни яссы	Ахшам	Яссы
1	04:08	05:43	11:40	14:57	17:32	19:02
2	04:10	05:44	11:39	14:56	17:30	19:00
4	04:12	05:46	11:39	14:53	17:27	18:57
6	04:14	05:48	11:38	14:51	17:23	18:53
8	04:17	05:51	11:38	14:48	17:20	18:50
10	04:19	05:53	11:37	14:46	17:17	18:47
12	04:21	05:55	11:37	14:43	17:13	18:43
14	04:23	05:57	11:36	14:41	17:10	18:40
16	04:26	06:00	11:36	14:38	17:07	18:37
18	04:28	06:02	11:35	14:36	17:04	18:34
20	04:30	06:05	11:35	14:33	17:01	18:31
22	04:32	06:07	11:34	14:31	16:58	18:28
24	04:35	06:09	11:34	14:29	16:55	18:25
26	04:37	06:12	11:34	14:26	16:52	18:22
28	04:39	06:14	11:34	14:24	16:49	18:19
30	04:41	06:17	11:34	14:22	16:46	18:16

Учредитель
 Благотворительный фонд «Путь».
 Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет
 Председатель редакционного совета муфтий РД
 Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Главный редактор
 Абдул-Азиз МИЧИГИШЕВ

Канонический редактор
 Абдулла АДЖИМОЛЛАЕВ

Дизайн, вёрстка
 Мухаммад МУСАЕВ
 Иса ОМАРОВ

Менеджер
 Абдусабир АХМЕДОВ

Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.

Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г.
Индекс 51325
 При перепечатке ссылка обязательна.

Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».
 Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20.

Заказ № _____
 Сдано в печать (график) 31 августа 2016 г. в 17:00 (факт) 31 августа 2016 г. в 17:00

Тираж 2 650 экз.

Адрес редакции:
 367027, РД, г. Махачкала, проспект Акушинского, 5-я линия, 19.
 Телефон редакции: 8-928-530-59-70.

Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: assalamweb@gmail.com
 www.assalam.ru